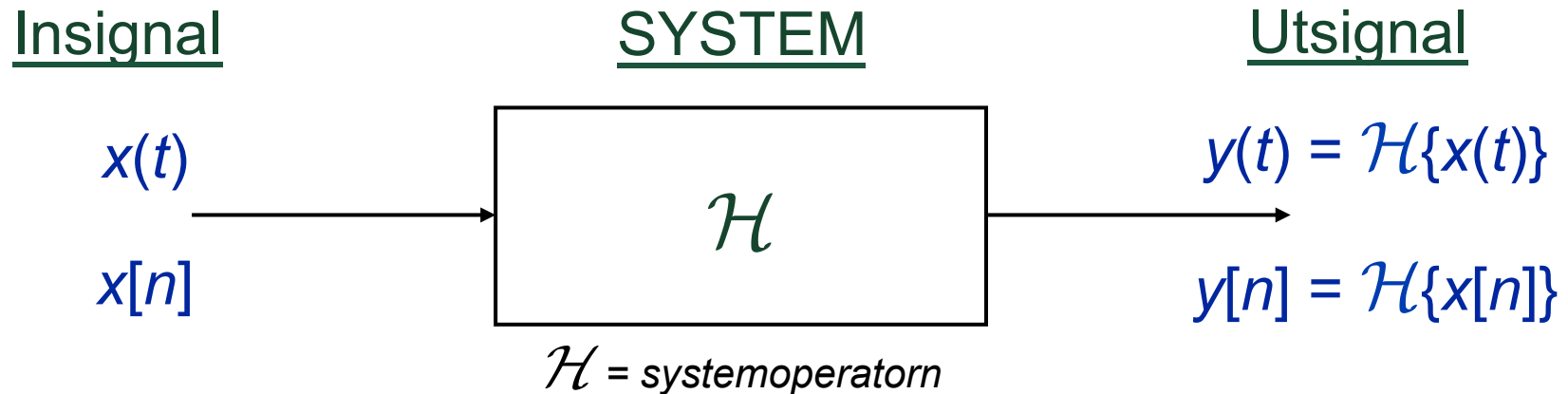

System, Insignal & Utsignal

- ◆ Ett **SYSTEM** = en **matematisk modell** av ett fysikaliskt system, alt. en **algorithm**, som för olika **insignaler x** genererar olika **utsignaler y** .
- ◆ En **SIGNAL** = en informationsbärande matematisk **funktion** som *representerar* en (ofta mätbar) fysikalisk storhet.
- ◆ Signalerna är här oftast deterministiska, endimensionella, periodiska eller icke-periodiska, tidskontinuerliga eller tidsdiskreta.

Periodisk summa av cos/sin

Låt $x(t) = A\sin(\omega_a t + \alpha) + B\cos(\omega_b t + \beta)$.

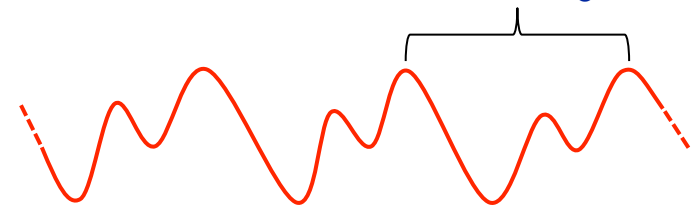
- Om $\omega_b = \omega_a \Rightarrow x(t) = C\cos(\omega_a t + \gamma)$ är T_0 -periodisk,

$$\text{dvs. } x(t) = x(t + T_0) \text{ med } T_0 = \frac{2\pi}{\omega_a}$$

- Om $\omega_a \neq \omega_b$ & $\frac{\omega_a}{\omega_b} \in \mathbb{Q} \Rightarrow x(t)$ är T_0 -periodisk, med $T_0 = \frac{2\pi}{\omega_0}$,

där $\omega_0 = \text{SGD}(\omega_a, \omega_b)$

(SGD = Största Gemensamma Delare (SGD), alt. GCD, GCF)

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \omega_a T_0 = k \cdot 2\pi \\ \omega_b T_0 = m \cdot 2\pi \end{cases}, \quad k, m \in \mathbb{N}_+ \quad \Leftrightarrow \begin{cases} \omega_a = k \cdot \omega_0 \\ \omega_b = m \cdot \omega_0 \end{cases}, \quad \text{där } \omega_0 = \frac{2\pi}{T_0}$$

Fourierserieanalys av periodiska signaler

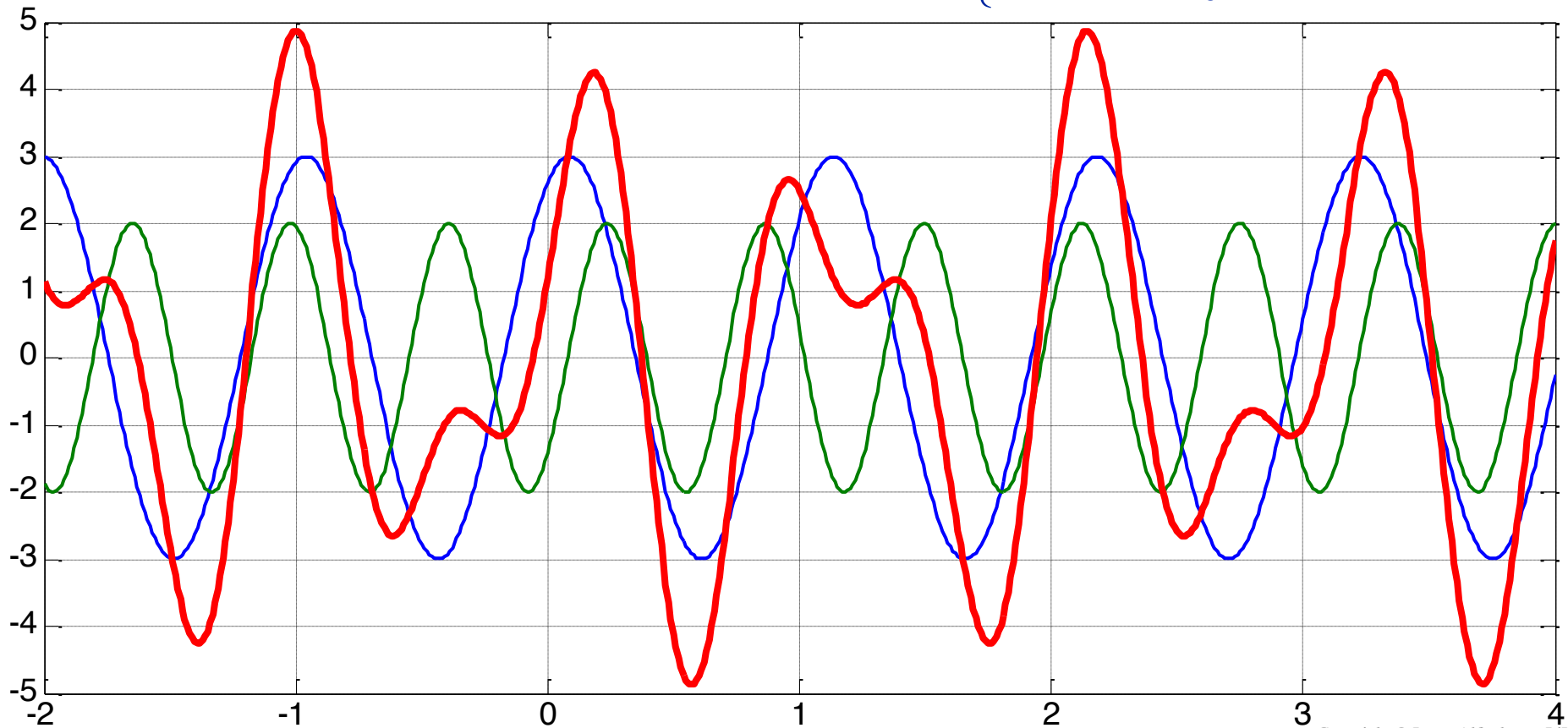
3

Ex, summa av cos/sin:

$$x(t) = \underbrace{3 \sin\left(6t + \frac{\pi}{3}\right)}_{\text{röd kurva}} + \underbrace{2 \cos\left(10t - \frac{3\pi}{4}\right)}_{\text{blå kurva}}$$

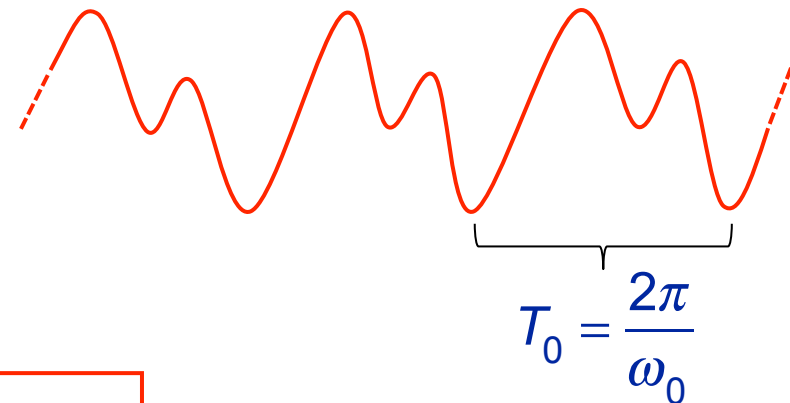
grön kurva

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{\omega_a}{\omega_b} = \frac{6}{10} \in \mathbb{Q} \Rightarrow \\ \omega_0 = \text{SGD}(6,10) = 2 \text{ rad/s} \\ \Rightarrow T_0 = \frac{2\pi}{\omega_0} = \pi \text{ sek} \end{array} \right.$$

Fourierserieutveckling av periodiska signaler

En fysikalisk T_0 -periodisk signal $x(t)$,
dvs. $x(t) = x(t + T_0)$, kan uttryckas
som den **trigonometriska fourierserien**:

$$x(t) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos(n\omega_0 t) + b_n \sin(n\omega_0 t))$$

= "Fourierserien till $x(t)$ " (alt. "fourierserie-utvecklingen av $x(t)$ ")

$\omega_0 = 2\pi f_0$: grundvinkelfrekvens

a_0 : medelvärdesnivå

$f_0 = \frac{1}{T_0}$: grundfrekvens

$\cos/\sin(\omega_0 t)$: grundton(er)

$\cos/\sin(n\omega_0 t)$, $n = 2, 3, 4, \dots$: övertoner

deltoner

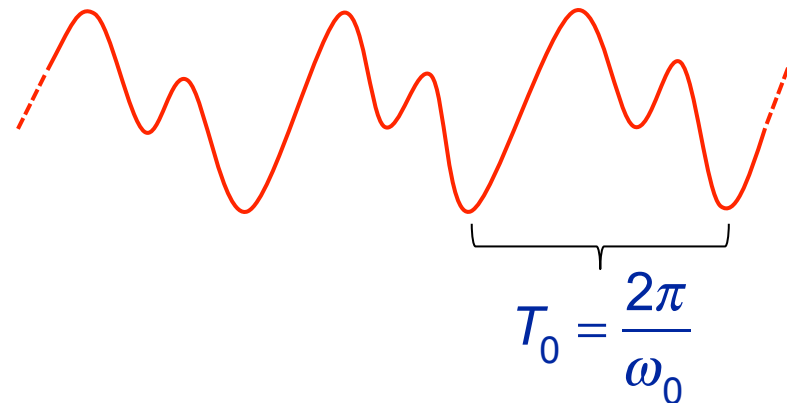
Fouriersserieutveckling av periodiska signaler

Vi föredrar att uttrycka
fouriersserien på **kompakt form**:

$$x(t) = C_0 + \sum_{n=1}^{\infty} C_n \cos(n\omega_0 t + \theta_n)$$

där

$$\left\{ \begin{array}{l} C_0 = a_0 \\ C_{n>0} = \sqrt{a_n^2 + b_n^2} \\ \theta_{n>0} = \arctan\left(\frac{-b_n}{a_n}\right) \end{array} \right.$$

Dock:

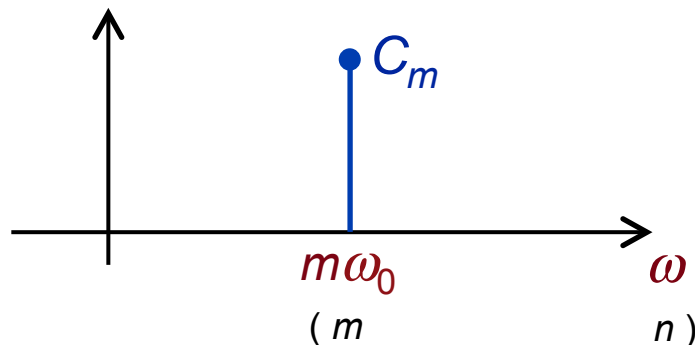
Vi kommer att beräkna C_n och θ_n
på annat/enklare sätt, m.h.a.
komplexa fouriersseriekoefficienter
(kommer längre fram)!

Fouriersserieanalys av periodiska signaler

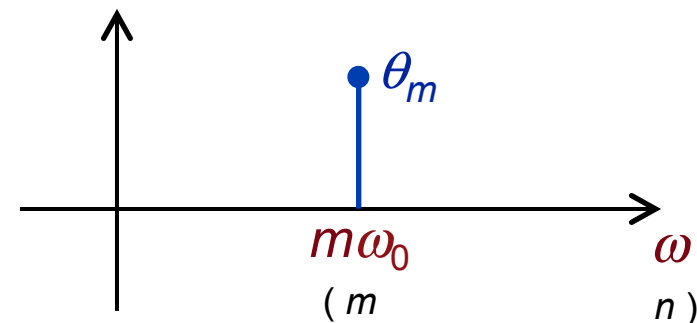
Frekvensspektrum – grafisk frekvensbeskrivning av signal

Delton m : $C_m \cos(m\omega_0 t + \theta_m)$

Enkelsidigt amplitudspektrum

Enkelsidigt fasspektrum

Frekvensspektrum för generella signaler – testa även själv:

www.falstad.com/fourier (java-demo)

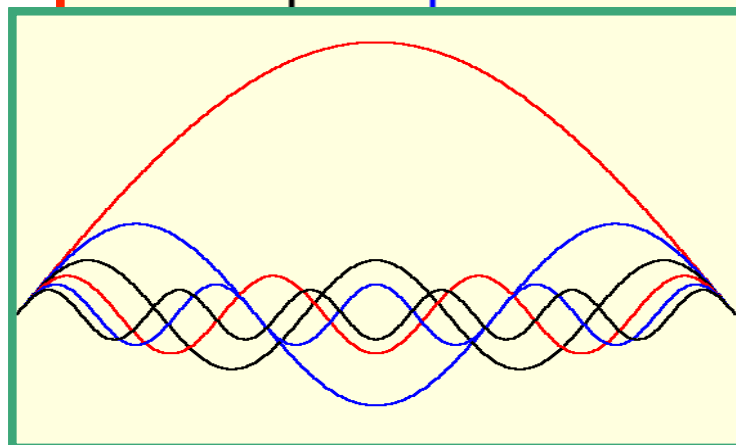
Ex: Approximation av fyrkantvåg

$$x(t) = \sum_{k=1}^N \dots$$

(k udda)

Gibbs fenomen

6

5

4

3

2

1

termer

Fouriersserieanalys av periodiska signaler

Komplex fouriersserieutveckling av $x(t)$

$$x(t) = C_0 + \sum_{n=1}^{\infty} C_n \cos(n\omega_0 t + \theta_n) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} D_n e^{jn\omega_0 t}$$

Fouriersserien på **exponentialform**

Komplexa fouriersseriekoefficienter:

$$D_n = \frac{1}{T_0} \int_{T_0} x(t) e^{-jn\omega_0 t} dt$$

$$\left\{ \begin{array}{l} D_{n>0} = \frac{C_n}{2} e^{j\theta_n} \\ D_{n<0} = \frac{x(t)}{\text{reellv\u00e4rd}} = D_{-n}^* \end{array} \right.$$

Amplitudspektrum

$$C_0 = D_0$$

$$C_n = 2|D_n|; \quad (n>0)$$

Fasspektrum

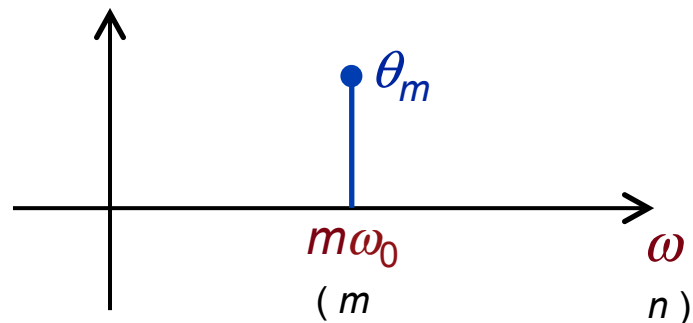
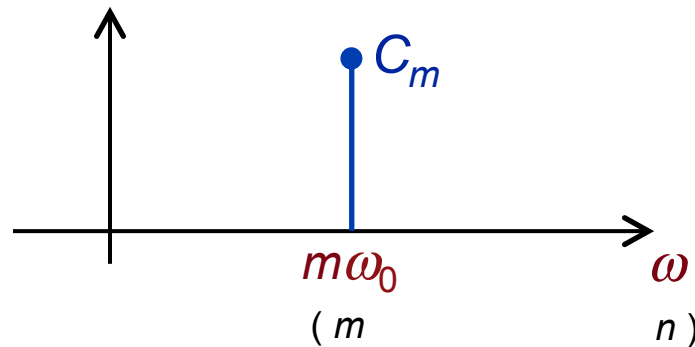
$$\theta_n = \arg D_n$$

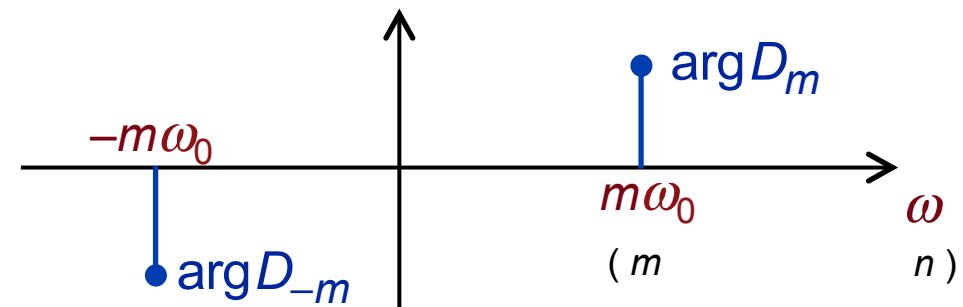
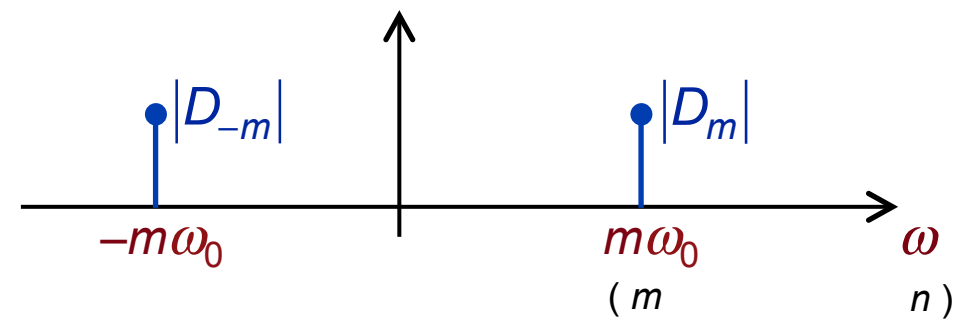
Fourierserieanalys av periodiska signaler

Dubbelsidigt frekvensspektrum

Delton m : $C_m \cos(m\omega_0 t + \theta_m) = \underbrace{\frac{C_m}{2} e^{j\theta_m}}_{\triangleq D_m} \cdot e^{jm\omega_0 t} + \underbrace{\frac{C_m}{2} e^{-j\theta_m}}_{= D_m^* = D_{-m}} \cdot e^{-jm\omega_0 t}$

Enkelsidigt amplitudspektrum
resp. fasspektrum

Dubbelsidigt amplitudspektrum
resp. fasspektrum